

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Non esse patefaciendas aures obscoenis uerbis, nec lasciuis concentibus
cap. xxxviii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

nec sicut dictum, ita quoque negari scriptum potest: aut ullo colore, uel arte mutari: scriptio ipsa ueritati testimonium perhibente. Quam ob rem que de colloquiis et uerbis diximus, idem obseruandum est etiam in omnibus scriptis nostris, ut iuxta, et pudice loquamur semper, et scribamus semper honeste.

Non esse patefaciendas aures obscœnis uerbis, nec lasciuis concentibus. Cap. XXXVIII.

AT qui certe non tantum moderari uerba, et calidum, sed etiã obturare aures scurrilibus, et obscœnis sermonibus nos oportet. Auditio namque aurium menti, et cogitationi potissimum seruit: ei que uelut agro præparato semen frugis multiplicis subministrat: ex quo pro sementis qualitate postea uel bonæ, uel malæ fruges exuberent. Qualis namque sermo in aure concipitur, talis etiam cogitatio in mente generatur. Claudendæ itaque aures obscœnis, ne quid in eas fœdi possit intrare, quod animo noceat: quod uel nequeat inde excuti facile. Nam quemadmodum qui audierit Chorum, et organa, licet mox sonus abeat, secum fert deinceps in animo modulationem, et absens adhuc eam admiratur, et optat. Sic et obscœnus sermo magis quam pudicus, semel auribus admissus, hæret tenacius, quam ut possis obscœnæ rei memoriam, quam semel hausisti, etiam quum uelis, animo eiicere. Auditus quidem flexuosum iter habet, et ideo quod semel admisit, non facile emitrit. Quam ob rem ut ab ore, ita et ab auribus continentium procul arcenda est, obscœna, et impudica oratio, nec non inanes, mollesque, et amatoriarum cantilenarum, quæ uulgo passimque concinuntur, plenæ uanitate, et impudicitis, floralia ludicra, et bacchanalia sonantes. Plato sapientissimus philosophus has uoces impudicas, et hoc modulationis genus, quod sola uocum

DE RATIONE COERCEN. LIBID.
circumflexione, atq; contentione, & remissione consistit,
uelut pudicitia pestem, ac uerecundia uenenum procul
à republica sua, quam constituerat, censuit omnino abole-
gandum: dicens nihil tam facile animos teneros, ac mol-
les influere, quàm huiuscemodi concentus uani, & uo-
ces sic inaniter, & modulate canentes: quarum dici uix
potest, quanta sit uis in utraq; partem. Vt enim incitant
languentes, ita etiam quum uelis, languescere faciunt ex-
citos: & modo remittunt, modo contrahunt animos,
pro uarietate concentuum, & modorum. Siquidem &
nostrates homines, quemadmodum per se cantu di-
uinarum laudum inuitantur ad diuinum amorem, & ad
coelestia contèplanda: ita lasciuu iuuenes tibiis, fidiibusq;
acriter excitantur ad amorem libidinis, ad carnalem con-
cupiscentiam. Quare ut cantus solidus, spiritalis, ac tib-
rillis in diuinis laudibus est habendus: ita contra in fractae
tuoces, mollesq; fidiu, tiliarumq; concentus procul reu-
ciendi: ab his potissimum, qui castitatem colunt: ne forte
mutari ipsos contingat flexionibus lasciuorum modo-
rum, atq; corruptos ad molliciè à pristina seueritate desi-
cere. Id tanti referre Platonu illi magno uisum est ut dice-
ret, cantibus musicorum mutatis, mutari etiam ciuitatum
status. Nihil est enim tam infixum humanis mentibus,
quàm numerorum, uocumq; modulatio, ea namq; (ut
dixi) exasperamur, lenimurq;: & ad hilaritatem, tristiti-
amq; pariter excitamur. Celebratur à grecis in ea re Ti-
mothei musici præstantissimi factum: cui tanta fuit eius
artis excellentia, ut si quando dulciorem, aut suauiore
harmoniam emitteret, animum quamuis iratum ad man-
suetudinem, & lenitatem flecteret: si uero cõtra, acerbius,
aut austerius pulsaret, animum quamuis tranquillum ad
indignationem, & iracundiam concitaret: & propterea
fertur is, quum aliquando phrigios modos tibiis acie-
ret, compulisse Alexandrum surgere à coena, & arma
clamare, & arma rapere, & rursus sono mutato, hunc

eundem mitem, & placidum repetere mensam, & ar-
 mis depositis, rursus cepto residere conuiuio. Di-
 citur & Pythagoras in ebrios aliquando incidisse, qui
 in conuiuio luxurioso furebant, statimq; iussisse tibi-
 cinem mutare sonum, ac Dorion canere: quo facto sta-
 tim ea harmonia audita, ferunt illos ad pristinam men-
 tem fuisse restitutos, electisq; de capite coronis, tanqua-
 m bene sobrios epulis accubuisse prioribus. Mira hec quid-
 dem, atq; stupenda, si uera fuerint. Quantum uero ad
 uersus atræ bilis amaritudinem dulcedo cantus, lyra q; 1. Reg. 6.
 ualeant, nemo ignorat: nec fere est quisquam, qui idem 1. Reg. 16
 in seipso non sit frequenter expertus. Quam ob rem
 musicam illam sobriam, & sanctam, nequaquam reij-
 ciendam esse censemur: quando David sacrum ual-
 tem constat lyra domini laudes decantasse, & ante ar-
 cam Dei cithara præcinitisse, & Saulem regem psalterio
 ab infania liberasse. Sed illam tantum musicam rele-
 gandam à sacris ducibus, qua nunc uulgo utitur la-
 sciuu iuuentus, quæ nil nisi obscœnæ sanat, atque
 etiam qua nunc in templis, inter sacra male abutun-
 tur plerique (ut diximus superius) utpote quæ nullam
 exprimens sententiam, ita uocibus, ac perfractis mo-
 dulationibus confunditur, & ulbratis numeris concise
 perfringitur, ut nihil prorsus rei percipiatur, præter so-
 nitum tinnulum, & inanem concentum, ad philome-
 næ, hirundinisve, atque uolucrum caterorum simili-
 tudinem. Eiusmodi plane catus quanto magis dele-
 stant, ac demulcent aures plurimorum, tanto minus
 diuinis laudibus, templisq; conueniunt. Nam ut
 legitur in sanctorum patrum decretis. Qui populum
 uocibus delectat, Deum stimulat, ac irritat impiissime.

Auertendos esse oculos à tabulis, & insignis
 impudicis, & ab animalium brutorum
 concubitu. Cap. XXXIX.